

SAY:n kevätkokous 2009 Kainuun hengessä

SAY:n kevätkokous järjestettiin 14.–15.5.2009 Kainuun keskussairaalan ylilääkäri Aarno Partasen ja joukkueen isännöimänä Vuokatissa. Katinkulta tarjosi kokoukselle erinomaiset puitteet. Kainuussa olisi viihtynyt pidempäänkin!

Kainuun keskussairaalan ylilääkäri Aarno Partanen avasi kevätkokouksen.

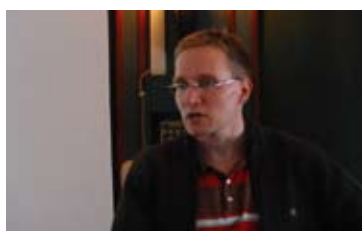
Kainuun maakunnan tervehdyksen kokousväelle toi Kainuun maakuntakuntayhtymän sosiaali- ja terveysjohtaja Tuomo Pääkkönen. Hänelle oli nykyisessä tehtävässään kirkastunut anestesiologian rooli erikoissairaanhoidon "solmukohtana" – ja samalla ammattikuntamme arvostus nousut. Tämä lämmitti anestesiologikuulijan mieltä! Hän korosti myös sitä, että lääkäreiden on oltava mukana terveydenhuollon uudistushankkeissa. Asioihin on pyrittävä vaikuttamaan jo valmisteluvaiheessa, muuten se on liian myöhäistä. Hän varoitti myös aliarvioimasta tyhmyyden suunnatonta määrää ja sen voimaa. "Sitä todella on liikkeellä etenkin muutostilanteissa, kun oma asema on uhattuna. Silloin keksitään uskomattomia

keinoja toisten kamppailunsa ja oman aseman pönkittämiseksi." Jotenkin jäi vahvasti tunne, että hän tiesi, mistä puhui...

Monipuolinen luento-ohjelma

Kokouksen tieteellinen ohjelma oli monipuolinen ja korkeatasoinen. Laadun takasivat paitsi kotimaiset asiantuntijat, myös Mayo-klinikan huippuluennoitsijat. Torstain ensimmäisen luontosession aiheena oli Vuoto ja hyytyminen.

Ensihoito-sessiossa kuulumme apulaisylilääkäri Sami Mäenpään kuvauksen Kainuun uudesta ensihoitomallista, joka on käsittääkseni ainutlaatuinen Suomessa. Kainuun maakunta-kuntayhtymä otti itse järjestettäväkseen suurim-

Yllä apulaisylilääkäri Sami Mäenpää Kainuun keskussairaalaan esittelemässä uuden ensihoitomallin. SAY:n kevätkokouksessa valittiin muun muassa uusia SAY:n jäseniä, joista paikalle oli ehtinyt vain Erik Litonius Helsingistä (kuvassa oikealla). Kevätkokouksen näyttely oli runsas – jokaiselle löytyi varmasti jotakin.

man osan koko Kainuun ensihoidosta ja sairaankuljetuksesta tämän vuoden alusta lähtien. Ensimmäisten kuukausien kokemukset ovat olleet Mäenpään mukaan pääosin myönteisiä. Erikoistuva lääkäri Sami Collin kertoi simulaatio-opetuksesta ensihoidossa. Collin varoitti alalla vaaravasta varustelukilpailusta. Huippuhienoa (ja kallista) simulaationukkea ei kannata hankkia, jos sitä ei ehditä käyttää.

Perjantain ensimmäisen luentosession aihe oli HaiPro eli haittatapahtumat ja niistä raportointi. Päivän päätteeksi kuulumme William Perkinsin (Mayo Clinic) luennon NO News! ja Tom Silfvast kertoi valmis-teilla olevan terveydenhuoltolain valmistelusta ja ajankohtaisesta tilanteesta ensihoidon ja päivystyksen kannalta.

Paljon kotiin vietävää

Opimme SPR:n asiantuntijalääkäri Marja-Kaisa Auviselta, että uuden IT-pohjaisen Type & Screen Veriryhmä ja seulonta -järjestelmän käyttöönotto tulee vähentämään huomattavasti perinteisen ristikokeen tarvetta. Ristikoetta tarvitaan Type & Screen-järjestelmän yhteydessä vain silloin, kun veressä on todettu vasta-aineita. Tällä hetkellä uusi järjestelmä on käytössä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin laboratorokeskuksessa ja vähitellen se tullaan ottamaan käyttöön muualakin.

Vaikeiden hemofiilikoiden hoito kannattaa SPR:n Veripalvelun asiantuntijalääkäri Pirjo Mustosen mukaan keskittää. Eriyinen ongelma ovat ne hemofiilikot, jotka ovat kehittäneet inhibiittorin puuttuvaa hyytymistekijää kohtaan. Mustonen korosti huolellisen ennakkosuunnittelun tärkeyttä. Lopputuloksen ratkaisevat koko tiimin osaaminen ja kokemus. Keskussairaaloissa ja niitä pienemmissä hoitoyksiköissä voidaan tehdä hemofiiliapotilaiden pienet toimenpiteet ja antaa alkuhoito päivystyksellisissä tilanteissa. Herkästi kannattaa ottaa yhteyttä joko oman sairaalan hematologiin tai HYKS:n Hyytymishäiriöyksikköön, jossa on 24/7 päivystys.

MD William Perkins Mayo-klinikalta luennoi typpioksidista.

Viime vuosina on ilmestynyt paljon julkaisuja massiivin verensiirron käytännöistä. Kokemukset viimeaikaisilta sotatantereilta ovat antaneet vahvoja viitteitä siitä, että punasolujen, jääplasman ja trombosyyttien anto kannattaa aloittaa suurten vuotojen yhteydessä välittömästi 1:1:1 eikä odottaa hyytymistekijöiden annon aloituksessa yhden verivolyymin menetystä, kuten nykyiset protokollat ohjeistavat. Aiheesta luennoin Pertti Hakala Töölön sairaalasta korosti, että yksiselitteistä tieteellistä näyttöä varhaisen jääplasman ja trombosyyttien annosta ei ole. Eikä todennäköisesti ihan heti tulekaan, koska aihe on "mahdoton tutkittava laadukkaasti". Massiivisen vuodon yhteydessä on joka tapauksessa vaikea noudattaa tarkasti mitään prokolaa, koska verituotteiden saatavuus vaihtelee huomattavasti.

Huippukaarti Mayo-klinikalta

Mayo-klinikan suomalaisvahvistus, kollega Jukka Räsänen, toi mukanaan Atlantin takaa todellisen huippukaartin, joiden huolellisesti valmisteltuja luentoja oli ilo kuunnella. Saimme ajankohtaista ja asiantuntevaa tietoa koronaaristenttien tromboosista (Greg Nuttall – tuttu nimi monien julkaisujen takaa) ja yleisurheilijoiden suorituskyvyn rajoista (Michael Joyner). Brian McGlinch, joka on työskennellyt myös USA:n armeijan palveluksessa, piti

mielenkiintoisen luennon sotatraumoi-
moista ja -kirurgiasta. Amerikkalai-
sille on sattuneesta syystä kerty-
nyt viime vuosina näistä paljon ko-
kemusta, joten aiheeseen liittyvää,
autenttista kuvamateriaalia oli run-
saasti. Francis Whalen kertoi haitta-
tapahtumien raportoinnista ja po-
tilasturvallisuuden parantamiseen
tärkeistä toimista Mayo-klinikan
leikkausosastolla.

Haitoista opiksi

Haittatapahtumat, niistä raportoin-
ti ja haittojen ennaltaehkäisy ovat
nyt kuuma puheenaihe kaikkialla.
Kevätkokouksessa oltiin siis tren-
dien harjalla, kun saimme kuulla em.
Whalenin luennon lisäksi Kymen-
laakson sairaanhoitopiirin johtaja-
ylilääkärin, anestesiologi Ermo Haa-
viston luennon Miksi ja miten rap-
portoida haittatapahtumista?. Ter-
veydenhuollon haittatapahtumien
kustannuksiksi on arvioitu Suomes-
sa 548 miljoonaa euroa vuodessa,
mikä on noin 4% terveydenhuollon
kokonaismenoista. Kyseessä on siis
merkittävä kuluerä puhumattakaan
inhimillisistä seurauksista! Vuon-
na 2005 käynnistetyt HaiPro-pro-
jektin tavoitteena oli vaaratapahtu-
mien raportointijärjestelmän kehit-
täminen. Mukana on ollut noin 30
terveydenhuollon organisaatiota tai
toimintayksikköä.

Haaviston mukaan virheistä op-
pimisen edellytyksenä on sen ym-
märtäminen, että kaikille sattuu vir-

heitä, niistä keskustellaan avoimes-
ti eikä ilmapiiri syyllistä. Olennaista
on etsiä syitä eikä syyllisiä. "Virhera-
portit onkin opittava näkemään ter-
vetulleina laadullisen työn paranta-
misen välineinä – ei virheinä!"

Kokouksia

Torstaina pidettiin sääntömääräi-
nen SAY:n kevätkokous. Puheen-
johtaja Pertti Pere kertoi, mitä joh-
tokunnassa on puuhailtu alkuvuo-
den aikana. Ilahduttavaa on, että
anestesiologian ja tehohoidon eri-
koislääkäriskoulutuksen auditoin-
ti on vihdoin nytkähtänyt liikkeel-
le. Auditointiin osallistuminen on
herättänyt anestesia-
lääkäreiden keskuudessa laajaa kiinnostusta ja
asiaa valmisteleva toimikunta ko-
koontuu ensimmäisen kerran alkusy-
ksystä. SAY sai taas joukon uusia
jäseniä, joista harmillista kyllä pai-
kalle oli päässyt vain yksi, erikois-
tuva lääkäri Erik Litonius Helsingis-
tä.

Päivän päätteeksi sitkeimmät
osallistuivat vielä Lääkäriliiton Suo-
men anestesiologit -aloesaston
sääntömääräiseen vuosikokouk-
seen. Aloesaston sihteeri Päivi Nie-
minen esitteli aloesaston syksyi-
sen työvoimakyselyn tulokset, jois-
ta tarkemmin toisaalla tässä lehdes-
sä. Kokousväkeä muistutettiin myös
ensi syksynä järjestettävistä Lää-
käriliiton valtuuskunnan vaaleista.
Anestesiologien on tärkeä varmis-
taa riittävä oman erikoisalain edus-

tus liiton päättävässä elimessä. Jo-
ten ethän unohda äänestää!

Kiitos kainuulaisille!

Kainuussa ei ainoastaan viisastuttu
vaan siellä myös viihdyttiin. Torstain
luentojen jälkeen oli mahdollisuus
harrastaa liikuntaa monipuolisesti
– tarjolla oli hiihtopotkea, kolopal-
loa, keilausta, kuntosalia, kylpylää
ja hienoja lenkkeilymaastoja, joten
suurin ongelma oli ehdottomasti
valinnanvaikeus. Illallisella nautit-
tiin hyvän ruoan ohella mainios-
ta ohjelmasta, josta vastasi muun
muassa eläkkeellä olevan Kainuun
keskussairaalan anestesiaylilääkä-
rin Kauko Nurkkalan johtama mies-
kvartetti. Hetken jo luulimme jopa
Jaakko Tepon saapuneen paikalle
meitä ilahduttamaan – ennen kuin
huomasimme, että kyseessä olikin
taitava imitaatio. Illan kruunasi yh-
teislauluna laulettu Nälkämaan lau-
lu. "Meidänpä vapautta vaarat on
nääh! Meidän on laulua lahtien päät!
Meille myös kevätkin keijunsa toi,
rastas ja metso täälläkin soi."

Kaikki järjestelyt sujuivat hyvin ja
puitteet olivat kaikin puolin loista-
vat. Kiitos kuuluu kainuulaisille kol-
legoille, luennoitsijoille ja näyttel-
leasettajille! Erityiskiitos vielä Jukka
Räsäselle ja Mayo-klinikan edusta-
jille – tervetuloa pian uudelleen.

*Johanna Tuukkanen
Finnanestin päätoimittaja
johanna.tuukkanen[a]fimnet.fi*